

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 30/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SžoKS 124/2006 z 19. júna 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v B. č. P/1066/1/04 z 13. júla 2005 a rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie v B. č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2007 doručená sťažnosť spoločnosti B., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu

zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 SžoKS 124/2006 z 19. júna 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v B. (ďalej len „ústredný inšpektorát“) č. P/1066/1/04 z 13. júla 2005 a rozhodnutím Slovenskej obchodnej inšpekcie v B. (ďalej len „obchodná inšpekcia“) č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že obchodná inšpekcia uložila sťažovateľke rozhodnutím č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005 pokutu vo výške 750 000 Sk za porušenie ustanovenia § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Podstata porušenia zákona o ochrane spotrebiteľa podľa obchodnej inšpekcie spočívala v tom, že na prevádzke sťažovateľky zistila, že:

«(...) „Zakúpené pyrotechnické predmety sa predávali samoobslužným spôsobom bez zabezpečenia obsluhy zaškoleným predavačom, v zmysle požiadavky stanovenej v § 8 ods. 2 vyhl. SBÚ č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických predmetoch. Súčasne v zmysle § 8 ods. 3 cit. Vyhlášky je predavač povinný pri predaji pyrotechnických predmetov upozorniť predávajúceho na dodržiavanie návodu na používanie zakúpeného pyrotechnického predmetu II. triedy a podtriedy T1. Vykonávaním zisteného samo obslužného predaja pyrotechnických predmetov v kontrolovanej prevádzke boli jednoznačne porušené povinnosti stanovené vo vyššie citovanom predpise.“

Proti predmetnému rozhodnutiu SOI podala sťažovateľka odvolanie, pričom Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. rozhodnutím č. P/1066/1/04 zo dňa 13. 07. 2005 odvolanie sťažovateľky zamietol a rozhodnutie SOI potvrdil.

Dňa 28. 07. 2005 podala sťažovateľka na Krajský súd v Bratislave žalobu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 13. 07. 2005, pričom žiadala zrušiť predmetné rozhodnutie a zároveň žiadala zrušiť aj rozhodnutie SOI č. P/1066/1/04 zo dňa

21. 04. 2005.

Krajský sud v Bratislave rozsudkom č. 1 S 226/2005-24 zo dňa 25. 05. 2006 zrušil rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 13. 07. 2005 a rozhodnutie SOI č. P/1066/1/04 zo dňa 21. 04. 2005 a vrátil vec na ďalšie konanie.

Voči predmetnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. odvolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal dňa 19. 06. 2007 rozsudok č. 4 SžoKS 124/2006, ktorým zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 1 S 226/05- 24 zo dňa 25. 05. 2006 tak, že napadnuté rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 13. 07. 2005 v spojení s rozhodnutím SOI č. P/1066/1/04 zo dňa 21. 04. 2005 v časti výroku o výške sankcie zmenil tak, že sťažovateľke uložil pokutu vo výške 100.000,- Sk.

Podľa § 246c tretia veta Občianskeho súdneho poriadku, v tomto prípade nie je proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prípustný opravný prostriedok. Vzhľadom na túto skutočnosť sťažovateľka vyčerpala v zmysle § 53 zákona č. 38/1993 Z. z. všetky opravné prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje, a na ktorých použitie je sťažovateľka oprávnená na základe osobitných predpisov. (...)

Sťažovateľka je toho názoru, že sťažnosťou dotknuté správne orgány a najvyšší súd nesprávne interpretovali a v rozpore s ústavou aplikovali na daný prípad ust. § 8 ods. 3 vyhlášky č. 536/91 Zb. o pyrotechnických výrobkoch. Najvyšší súd dospel k záveru, že „(...) Len takýto zamestnanec, ak je osobne prítomný, vie náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška (...), ďalej „Iba týmto spôsobom môže predávajúci zabezpečiť splnenie všeobecnej povinnosti týkajúcej sa bezpečnosti predaja výrobkov (...), a ďalej „Tento nedostatok nie je možné podľa názoru odvolacieho súdu odstrániť písomnou informáciou (...) a ďalej „uloženie sankcie je dôvodné, nakoľko § 8 ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje aj na samoobslužný predaj“.

Podľa názoru sťažovateľky následkom vyššie uvedenej interpretácie zákona o ochrane spotrebiteľa a vyhlášky o pyrotechnických výrobkoch boli porušené čl. 2 ods. 2

a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy a základné práva sťažovateľky v čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy“.»

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd odložil v zmysle § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej a aby vo veci sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo spol. B., s. r. o. podnikateľ podľa článku 35 ods. 1 Ústavy a právo na súdnu a inú právnu ochranu garantované podľa článku 46 ods. 1, 2 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 SžoKS 124/2006 zo dňa 19. 06. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 09. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1 S 226/05- 24 zo dňa 25. 05. 2006, v nadväznosti na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 13. 07. 2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 21. 04. 2005.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 SžoKS 124/2006 zo dňa 19. 06. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 09. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1 S 226/05-24 zo dňa 25. 05. 2006, rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 13. 07. 2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v B. č. P/1066/1/04 zo dňa 21. 04. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie. (...)

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia za 2 právne úkony 2x 3.650,- Sk + 19% DPH a 2x režijný paušál vo výške 178,- Sk; t. j. spolu 9.043,- Sk s DPH právnenému zástupcovi sťažovateľky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy [čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a)], ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 SžoKS 124/2006 a jeho rozsudkom z 19. júna 2007 v spojení s rozsudkom

krajského súdu č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006, rozhodnutím ústredného inšpektorátu č. P/1066/1/04 z 13. júla 2005 a rozhodnutím obchodnej inšpekcie č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich uvedených práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu č. P/1066/1/04 z 13. júla 2005 a rozhodnutím obchodnej inšpekcie č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ako vyplýva čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľky, porušenie ktorých namieta vo vzťahu k rozhodnutiu ústredného inšpektorátu č. P/1066/1/04 z 13. júla 2005, rozhodol na základe jej žaloby o preskúmanie zákonnosti označeného rozhodnutia ústredného inšpektorátu (domáhajúc sa zároveň zrušenia rozhodnutia obchodnej inšpekcie č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005) krajský súd, ktorý, ako už bolo uvedené, rozsudkom č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu a obchodnej inšpekcie a vec vrátil na ďalšie konanie.

O ochrane práv sťažovateľky, porušenie ktorých namieta vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006, rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 SžoKS 124/2006 z 19. júna 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu v časti výroku o výške sankcie uložením pokuty v sume 100 000 Sk z pôvodných 750 000 Sk.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu č. P/1066/1/04 z 13. júla 2005, rozhodnutím obchodnej inšpekcie č. P/1066/1/04 z 21. apríla 2005

a rozsudkom krajského súdu č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006 pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 SžoKS 124/2006 z 19. júna 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 226/05-24 z 25. mája 2006, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd ďalej pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzickú osobu alebo právnickú osobu pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ju pred takými zásahmi do jej práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že jej podstatou je aj nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku sp. zn. 1 SžoKS 124/2006 z 19. júna 2007, z relevantnej časti odôvodnenia ktorého vyplýva:

«Podľa § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len zákon o ochrane spotrebiteľa) predávajúci je povinný predaj výrobkov a poskytovanie služieb zabezpečiť spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom uložia orgány príslušné podľa osobitného predpisu 14) predávajúcemu, výrobcovi, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobám uvedeným v § 27 pokutu až do výšky 2 000 000 Sk. Za opakované porušenie povinnosti v priebehu jedného roka možno ukladať pokutu až do výšky 5 000 000 Sk.

Podľa § 2 ods. 1 vyhl. č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch sa pyrotechnické výrobky delia na

a) *pyrotechnické predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované predovšetkým z hľadiska požiarnej bezpečnosti, avšak pri dodržaní návodu na používanie neohrozujú bezpečnosť osôb a majetku.*

b) *výbušné predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované pyrotechnické zložky a výbušniny, ktoré môžu výbuchom ohroziť bezpečnosť osôb a majetku.*

Podľa ods. 3 pyrotechnické predmety na zábavné účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do tried I, II a III.

Podľa ods. 4 pyrotechnické predmety na technické účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do tried TO a T1.

Podľa § 8 ods. 2 predávať pyrotechnické predmety II a III a triedy T1 môžu len osoby s kvalifikáciou pyrotechnika, strelmajstra alebo odpaľovača ohňostrojov 6) alebo osoby, ktoré úspešne absolvovali školenie podľa osnovy a v rozsahu uvedenom v prílohe č. 2 tejto vyhlášky (ďalej len „predavač“) v organizácii poverenej Ministerstvom hospodárstva SR.

Podľa ods. 3 predavač je povinný pri predaji pyrotechnických predmetov uvedených v odseku 2 upozorniť kupujúceho na dodržiavanie návodu na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie.

Podľa § 9 ods. 3 pyrotechnické predmety triedy II a podtriedy T1 smú nadobúdať a používať iba osoby staršie ako 18 rokov.

Zo spisov správnych orgánov odvolací súd zistil, že pri predaji pyrotechnických predmetov triedy II nebol v čase kontroly (28. 12. 2004) trvale prítomný predavač, ktorý by upozorňoval na dodržiavanie návodu na používanie a na požiadanie podával vysvetlenie, takže predaj bol vykonávaný samoobslužným spôsobom. V čase predaja bolo zákazník upozornený na dodržiavanie návodu na použitie a manipuláciu pyrotechnickými predmetmi formou písomného upozornenia. Išlo o opakovanú kontrolu, predchádzajúca bola zrealizovaná dňa 22. 12. 2004.

Najvyšší súd SR nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu pokiaľ ide o interpretáciu a aplikáciu ustanovenia § 8 vyhl. č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch.

V danom prípade krajský súd dospel k záveru, že text tohto ustanovenia nie je možné jednoznačne vyložiť pre prípad predaja pyrotechnických výrobkov samoobslužnou formou predaja, nakoľko na takúto formu predaja vyhláška nemyslela.

Podľa názoru krajského súdu pri takejto forme predaja funkcia predavača v obchode neexistuje, pretože kupujúci si sám výrobok z ponuky vyberie, z regála zloží a vloží do nákupného vozíka a pri pokladnici zaplatí jeho kúpnu cenu. Inak vyjadrené, pri samoobslužnej forme predaja nie je možné jednoznačne definovať, kto je predavačom a teda kto a akým spôsobom by mal plniť povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 8 ods. 3 vyhlášky.

Pri definovaní pojmu predavač, ako „ten kto predáva“ resp. „ten, ktorý predaj výrobkov realizuje v priamom styku s kupujúcim tzv. pultovým spôsobom“ vychádza z krátkeho slovníka slovenského jazyka ako aj z logického a právneho výkladu. Na základe tejto úvahy napokon dospel k záveru, že ak žalobca túto nejasnosť právnej úpravy riešil tým, že požadovanú informáciu o pyrotechnických výrobkoch realizoval formou písomnej informácie s oznamom k týmto výrobkom, nie je možné takéto jeho konanie považovať za nedodržanie povinnosti vyplývajúcej z § 8 ods. 3 vyhlášky.

Odvolací súd poukazuje na to, pri výklade právneho predpisu je potrebné okrem gramatického a logického zmyslu vychádzať aj z tzv. „ducha zákona“, t. j. z účelu, ktorý zákonodarca jeho prijatím sledoval.

Vyhláška o pyrotechnických výrobkoch bola prijatá Slovenským banským úradom ako všeobecne záväzný právny predpis za účelom upravenia podrobností o pyrotechnických výrobkoch.

V predmetnom prípade je definícia pojmu „predavač“ pre potreby tejto vyhlášky, obsiahnutá v § 8 ods. 2 vyhlášky. Z kontextu tohto ustanovenia vyplýva, že to môže byť len fyzická osoba, pretože len takáto osoba môže absolvovať školenia, resp. spĺňať kvalifikačné predpoklady. Právnická osoba tieto podmienky môže spĺňať len nepriamo - prostredníctvom zodpovedných zamestnancov - fyzických osôb.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 8 vyhlášky je zrejmé, že jeho zmyslom je zabezpečiť, aby predmety, ktoré si vyžadujú zvláštne zaobchádzanie, a takým pyrotechnické výrobky nepochybne sú, boli predávané pod odborným dohľadom, ktorý za súčasných podmienok vývoja vedy a techniky vie zabezpečiť kontrola zo strany zamestnancov - predavačov, ktorí

prešli špeciálnym školením. Len takýto zamestnanec, ak je osobne prítomný, vie náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška pri predaji pyrotechnických výrobkov II triedy a predmetov T1. Iba týmto spôsobom môže predávajúci zabezpečiť splnenie všeobecnej povinnosti týkajúcej sa bezpečnosti predaja výrobkov, ktorá pre neho vyplýva z ustanovenia § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a v tomto kontexte aj z ustanovenia § 9 ods. 3 vyhlášky.

Tento nedostatok nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné odstrániť písomnou informáciou nachádzajúcou sa pri voľne uloženom pyrotechnickom tovare, na koho sa spotrebiteľia v prípade potreby obrátiť, ako tomu bolo pri kontrole dňa 28. 12. 2004.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že uloženie sankcie bolo dôvodné, nakoľko § 8 ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje aj na samoobslužný predaj.

Je na zodpovednosti predávajúceho, akým spôsobom fyzickú prítomnosť „predavačov“ v zmysle § 8 ods. 2 vyhlášky pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami zabezpečí.

Avšak pokiaľ žalovaný uložil pokutu vo výške 750.000,- Sk, odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 250i ods. 2 O. s. p, zvažil výšku uloženej pokuty v súvislosti so zisteniami vyplývajúcimi z inšpekčného záznamu o kontrole zo dňa 28. 12. 2004, z ktorého vyplýva, že v čase vykonania kontrolného nákupu sa uskutočňoval predaj pyrotechnických predmetov samoobslužným spôsobom a pri ponúkaných predmetoch nebol trvalé prítomný predavač s kvalifikáciou, ktorý by podával informácie o pyrotechnických predmetoch. Z inšpekčného záznamu však vyplýva, že v prevádzke sa nachádzalo písomné upozornenie na dodržiavanie návodu na použitie a manipuláciu s pyrotechnickými predmetmi.

Ukladanie sankcií má význam tak represívny, ako aj preventívny. Preventívny význam postihu nespočíva iba v účinkoch vo vzťahu k žalobcovi. Postih za správny delikt musí mať silu odradiť od nezákonného postupu aj iné právnické osoby, ktoré sú nositeľmi rovnakých zákonných povinností. Takýto účinok však môže vyvolať iba postih zodpovedajúci významu chráneného záujmu včas a vecne správne vyvodený. Ak ide o finančný postih, nemôže byť neprimerane mierny vo vzťahu k závažnosti protiprávneho konania a jeho následkom, nevyhnutne teda musí v sebe obsahovať aj represívnu zložku.

Moderačné oprávnenie súdu, t. j. možnosť upustiť od potrestania, alebo znížiť výšku uloženej sankcie je dôvodné vtedy, ak ide o postih za správny delikt zrejme neprimeraný.

Využitie moderačného oprávnenia súdu v zmysle § 250j ods. 5 O. s. p. vo veciach uvedených v § 250i ods. 2 O. s. p. prichádza do úvahy vtedy, ak správny súd môže rozhodnúť o upustení od potrestania alebo znížení sankcie na základe skutkového stavu, ktorý zistili správne orgány, prípadne na základe dokazovania, ktoré vykonal súd. Nemôže ísť však o doplnenie dokazovania v zásadnom smere.»

V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd ako súd odvolací okrem iného uviedol: „berúc do úvahy, že kontrola dodržiavania predpisov, ktoré sú prijaté za účelom eliminácie rizika poškodenia zdravia a majetku spotrebiteľov, je opodstatnená, tak isto aj prísne sankcie v prípade ich porušenia, dospel v predmetnej veci k záveru, že pokuta vo výške 100 000 Sk je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná tak z hľadiska represívneho aj preventívneho.

S ohľadom na horeuvedené odvolací súd uplatnil pri rozhodovaní zásadu plnej jurisdikcie a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 OSP v spojení s § 250j ods. 5 OSP s poukazom na § 250i ods. 2 OSP.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení a ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04). Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vykonal v danej veci ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

V tejto situácii ústavný súd nemá dôvod spochybníť právny názor najvyššieho súdu.

Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania jeho ústavnosti v konaní o veci samej.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy aj v spojitosti s postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. I SžoKS 124/2006 a jeho rozsudkom z 19. júna 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu tak, že v časti výroku o výške sankcie uložil sťažovateľke pokutu v sume 100 000 Sk. Sťažovateľka poukazuje na to, že okrem prístupu k súdu sa v čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania, t. j. právo na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že právo na súd, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu). Právo na prístup k súdu v podstate upravuje aj čl. 46 ods. 2 ústavy, a to ako *lex specialis* (k čl. 46 ods. 1 ústavy) pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy.

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy by v prípade sťažovateľky prichádzalo do úvahy vtedy, keby podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli zo strany najvyššieho súdu rešpektované spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. Inými slovami, keby

najvyšší súd tieto všeobecné podmienky prístupu k súdu vykladal vo vzťahu k sťažovateľke diskriminačne v porovnaní s ich výkladom pri iných subjektoch domáhajúcich sa súdnej ochrany. V prípade sťažovateľky k takej situácii nedošlo, sťažovateľka po splnení zákonných podmienok mala priznané postavenie účastníka súdneho konania a najvyšší súd o jej návrhu meritórne rozhodol, aj keď nie v súlade s jej predstavami.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na podnikanie v zmysle čl. 35 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že k tomuto nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatnil svoju právomoc spôsobom, ktorý zákon umožňuje. O takýto postup išlo aj v danej veci v prípade najvyššieho súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc preskúmať rozhodnutie krajského súdu a rozhodnúť v danom prípade o jeho zmene uplatnil spôsobom upraveným príslušným hmotnoprávnym a procesnoprávnym predpisom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Z tohto dôvodu už nebolo možné rozhodovať o ďalších návrhoch na ochranu označeného základného práva sťažovateľky. Napokon ústavný súd vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nemohol taktiež vyhovieť návrhu sťažovateľky na rozhodnutie o dočasnom opatrení spočívajúcom v odložení vykonateľnosti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 SžoKS 124/2006 z 19. júna 2007 až do právoplatného skončenia tohto konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2008